

نماز

سنگری اعتلای انسان

گردآوری:

فربیا اسکندر جعفرزاده

رقیه اسکندر جعفرزاده

۱۳۹۵

سرشناسه: اسکندر جعفرزاده، رقیه، ۱۳۵۰ -

عنوان و نام پدیدآور: نماز سکوی اعتدال انسان/مؤلفین فریبا اسکندر جعفرزاده، رقیه اسکندر جعفرزاده؛ ویرایش رضا شیرین بیگی عظیمی.

مشخصات نشر: تبریز: هنر اول، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص.

شابک: 978-600-7460-05-4

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: نماز

شناسه افزوده: اسکندر جعفرزاده، رقیه، ۱۳۴۶ -

شناسه افزوده: شیرین بیگی عظیمی، رضا، ۱۳۳۶ -، ویراستار

رده بندی کنگره: ۱۳۰۸۱۳۵۳ الف/۱۸۶ BP

رده بندی دیسی: ۱۷۰/۳

شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۱۰۳

تبریز، صندوق پستی: ۵۱۳۸۵-۴۶۸ • تلفن: ۰۹۱۴۳۰۱۴۱۲۷ • honarpub@yahoo.com

عنوان: نماز سکوی اعتدالی انسان

گردآوری: فریبا اسکندر جعفرزاده، رقیه اسکندر جعفرزاده

ویراستار: رضا شیرین بیگی عظیمی

ناشر: هنر اول

تایپ و صفحه آرایی: حبیبه موسوی

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۵

چاپ و صحافی: مدیران

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قطع: رقعی / ۱۶۰ صفحه

بهاء: ۶۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-7460-05-4

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۶۰۰۰۵-۴

فهرست

مقدمه

فصل اول عبادت

۱۴ عبادت

۱۴ ریشه های عبادت

۱۵ تأثیر عبادت در زندگی

۱۶ ابعاد عبادت

فصل دوم نماز

۱۹ به دنبال آرامش

۲۱ چرا نماز؟

۲۴ سر نماز

۲۵ مدلول نماز

۲۶ فلسفه ی نماز

۲۹ معراج انسان

۳۱ واجبات نماز

۳۱ ارکان نماز

۳۱ میطلات نماز

۳۲ نیت

۳۳ قرائت

۳۴ تعظیم در برابر خدا

۳۴ تأویل گردن کشیدن در رکوع

۳۵ سجده

۳۵ سر گزاردن دو دست در حال سجده روی زمین

۳۶ سر قرار گرفتن دو دست بر روی زمین در سجود قبل از دو زانو

۳۶ تأویل سجده

۳۷ قنوت

۳۷	تشهّد
۳۷	تأویل تشهّد
۳۷	سلام
۳۷	تأویل سلام
۳۹	تسبیحات اربعه
۳۹	تأویل تسبیحات اربعه
۳۹	تکبیر نماز
۴۰	تکریم تکریمات هفت گانه
۴۱	قرآنی نماز
۴۳	کارنامه نماز
	فصل سوم..... آثار نماز
	آثار بهداشتی - درونی
۴۶	لباس و مکان سازگار
۴۶	آب وضو
۴۷	بهداشت دهان و وضو
۴۸	بهداشت تغذیه
۴۹	نماز طبیب دردهای لا علاج
۵۰	نماز مُسکن دردها
۵۲	نماز تقویت کننده ی سیستم دفاعی بدن
	آثار روحی - روانی:
۵۲	بهداشت روانی انسان
۵۴	نماز و پیشگیری و درمان بیماری های روانی
	آثار اخلاقی - تربیتی:
۵۵	نماز تربیت ربّ
۵۵	انضباط جسمی و روحی
۵۶	نماز و وقت شناسی
	آثار عرفانی - فکری:
۵۷	جنبش اندیشه
۵۸	نماز گنجینه عرفان
۶۰	خشوع
۶۱	محافظت نماز از تصرف شیطان
۶۱	نشاط و بهجت
۶۱	گردن بند نماز

۶۲	نماز مدرّس عرفان.....
	آثار اجتماعی-سیاسی:
۶۴	استحکام خانواده.....
۶۵	پای بندی به رعایت حقوق دیگران.....
۶۶	سلامت اقتصادی جامعه.....
۶۶	ضرورت رهبر صالح.....
۶۶	ایجاد وحدت کلامی.....
۶۷	آزادی از بند عادت بیگانه.....
۶۷	فلسفه نماز - جماعت.....
	فصل چهارم: نماز در آئینه قرآن
۷۰	نماز جمعه.....
۷۳	پرهیزگاران و نماز.....
۷۳	استعانت از نماز.....
۷۴	سفارش به نماز جماعت.....
۷۵	اخلاق حسنه همراه نماز.....
۷۶	ارسال خیرات به آخرت.....
۷۶	مقام ابراهیم، جایگاه نماز.....
۷۷	اتکا به صبر و نماز.....
۷۷	نماز از اصول نیکی.....
۷۸	محافظت از نماز.....
۷۸	نماز و پاداش اخروی.....
۷۹	بشارت به زکریّا در نماز.....
۸۰	عدم قبولی نماز در حال کسالت.....
۸۰	نماز در زمان جنگ.....
۸۱	نماز قصر مسافر.....
۸۱	نماز خوف در جنگ.....
۸۲	نماز وظیفه ثابت و معین.....
۸۳	نماز منافقان.....
۸۳	علم همراه نماز.....
۸۴	یه وضو.....
۸۵	نماز راهی برای وصول نعمت.....
۸۵	نفاق در حال نماز.....
۸۶	ذات شعار اسلام.....

۸۶.....	مانع شدن شیطان در نماز.....
۸۶.....	ممانعت نماز از شهادت ناحق.....
۸۷.....	نماز و خوف خدا.....
۸۸.....	ایمان به آخرت توأم با محافظت از نماز.....
۸۸.....	ممانعت از عذاب با نماز و توبه.....
۸۹.....	اخلاص در نماز.....
۹۰.....	بهر میلی منافقان به نماز.....
۹۰.....	مانع نیلی بر انفاق.....
۹۱.....	نماز سرچشمه ی اتحاد.....
۹۲.....	آیه ای ماسج با نماز.....
۹۲.....	نماز و یاد الله عالمان.....
۹۳.....	نشانه های مؤمنان راستین.....
۹۳.....	عدم شمول بردات نماز بر کافران.....
۹۴.....	موسی و نماز.....
۹۵.....	نماز حضرت شعیب.....
۹۵.....	ذوب گناهان با نماز.....
۹۶.....	منزل گاه نیکو.....
۹۶.....	پیوندی با خالق و خلق.....
۹۷.....	ابراهیم (ع) در نماز.....
۹۸.....	اوقات نماز.....
۹۹.....	آداب قرائت نماز.....
۹۹.....	نماز حضرت عیسی (ع).....
۱۰۰.....	توصیه ی اهل خانواده به نماز.....
۱۰۱.....	ترک نماز سبب گمراهی.....
۱۰۱.....	اولین فرمان برای موسی (ع).....
۱۰۲.....	از وظایف والدین دعوت به نماز.....
۱۰۳.....	وحی نماز به یعقوب (ع) و اسحاق (ع).....
۱۰۳.....	برپایی نماز از اوصاف متقین.....
۱۰۴.....	نماز، نمایش قدرت.....
۱۰۵.....	خلاصه و تأویل آیه.....
۱۰۵.....	نماز، توسل به مولای حقیقی.....
۱۰۵.....	نماز نشانه یقین به آخرت.....
۱۰۶.....	نماز مایه ی خشوع.....

۱۰۶.....	نماز وسیله رو آوردن به خدا.....
۱۰۷.....	محافظت از نماز.....
۱۰۷.....	نصیحت لقمان به اقامه نماز.....
۱۰۸.....	عدم غفلت از نماز در تجارت.....
۱۰۸.....	سفارش خدا به زنان پیامبر (ص).....
۱۰۹.....	علم موجودات به نماز.....
۱۱۰.....	پیامبر انذار کننده ی نمازگزاران.....
۱۱۰.....	اقامه نماز موجب رحمت.....
۱۱۱.....	نمونه ربا از راننده از فحشاء.....
۱۱۱.....	تلاوت کننده ی قرآن و اقامه کننده ی نماز.....
۱۱۲.....	مشورت و نماز.....
۱۱۲.....	توبه و برپایی نماز.....
۱۱۳.....	نماز جمعه.....
۱۱۳.....	طلب روزی بعد از نماز جمعه.....
۱۱۴.....	نجات با نماز.....
۱۱۴.....	مداومت بر نماز.....
۱۱۴.....	نماز، مکتب عالی تربیت.....
۱۱۴.....	نماز هدیه ی مؤمن به خدا.....
۱۱۵.....	جهنمی بودن تارک الصّلاة.....
۱۱۶.....	تارک الصّلاة بی دین است.....
۱۱۶.....	نماز و یاد خدا سبب فلاح.....
۱۱۷.....	خالص شدن با نماز.....
۱۱۷.....	سبک شمرندگان نماز.....
۱۱۷.....	غافلان از نماز.....
۱۱۸.....	نماز بهترین راه شکر.....
	فصل پنجم..... قصصی از نماز
۱۲۰.....	اولین نماز جماعت در روی زمین.....
۱۲۱.....	مرد نایبنا و نماز جماعت.....
۱۲۱.....	امانت الهی.....
۱۲۱.....	سبک شمردن نماز.....
۱۲۲.....	نماز و پرهیز خروس.....
۱۲۲.....	امام جماعت و بازید بسطامی.....
۱۲۲.....	در تخفیف نمازهای یومیّه.....

۱۲۳.....	قداست نماز.....
۱۲۴.....	بی نمازها و شراب خوران.....
	فصل ششم..... نیم نگاهی به نماز اهل سنت
۱۲۶.....	تغییر نماز به وسیله ی چه کسی؟.....
۱۲۷.....	پیدایش اذان.....
۱۲۸.....	روایاتی از معصومین (ع) در پیدایش اذان.....
۱۳۰.....	شهادت بر ولایت.....
۱۳۱.....	فنیلت اذان.....
۱۳۲.....	پیدایش اذان در پاره ای از روایات اهل سنت.....
۱۳۲.....	حَسْبُ عَلَمٍ لَّيَالِي الْعَمَلِ يَا الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ.....
۱۳۴.....	دستور نماز.....
۱۳۴.....	عَلَّتْ حَنَنٌ «حی لی خیر العمل».....
۱۳۴.....	وضو.....
۱۳۶.....	فلسفه ی وضو.....
۱۳۷.....	فتوای اهل سنت به شستن پا در وضو بر خلاف نص صریح قرآن.....
۱۳۸.....	فتوای اهل سنت بر مسح بر حکمه و سوراخ بر خلاف نص صریح قرآن.....
۱۳۹.....	فتوای اهل سنت بر مسح نمودن عمامه بر خلاف نص صریح قرآن.....
۱۳۹.....	شرایط نماز.....
۱۴۰.....	علت استفاده از مهر در سجده ی شیعیان.....
۱۴۱.....	سجده ی بی مهر اهل سنت.....
۱۴۲.....	بسم الله بلند و آشکار.....
۱۴۲.....	دست گرفتن در نماز.....
۱۴۳.....	سبب نهی از دست بسته نماز خواندن.....
۱۴۳.....	سهو پیامبر (ص) در نماز.....
۱۴۶.....	جمع نماز ظهرین و مغربین.....
۱۴۷.....	تغییر حکم نماز مسافر به وسیله ی خلیفه ی سوم.....
۱۴۹.....	نماز تراویح.....
۱۵۲.....	نظر و روش امیر المؤمنین (ع).....
۱۵۳.....	نماز عیدین فطر و اضحی.....
۱۵۴.....	نماز استسقاء.....
۱۵۴.....	نماز خسوف و کسوف.....
۱۵۵.....	صلوة الخوف.....

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الاول بلاول كان قبله الآخر بلا آخر يكون بعده، الذي قصرت من رؤيته أبصار الناظرين، وعمزت من نفعه أوهام الواصفين.

سپاس خدای را سزد که درستی را دشمنی را الهام و به سوی راستی رهبری فرمود. آفریدگان را به یکتا پرستی و یگانگی فرا خواند و به مهر و پیوستگی و دوستی آرزو ساخت، و مناسک حج و نمازهای جمعه، جماعت و عیدین را وسیله ی رسیدن به آنها قرار داد. و درود خدا بر پیامبرش - که جامع اضداد است از بد و بدتر و عذاب می ترساند، به بهشت و خشنودی خدا مرزده می دهد، و راه را با نوید و تهدید می نمایند - محمد صلی الله علیه و آله و خاندانش که افتخار مایه های بلند پایه اند و سیاستمداران عباد و استوارهای بلاد. و به روی در افتادن و سرنگون سار شدن تا روز رستاخیز نصیب دشمنان فرومایه ی آنان باد!

بهر روی خلق تاکی آرزو کردن نماز

چند در یک قبله خواهی با دو رو کردن نماز؟!

پیش این ناسفته رویان آبروی خود مریز

تا توانی پیش حق با آبرو کردن نماز

تا نشوئی دست از دنیا، میاور رو به حقّ

نیست جایز در شریعت بی وضو کردن نماز

با حدیث نفس، احرام عبادت باطل است

جمع هرگز کی شود با گفتگو کردن نماز؟

باه کنعان را به سیم قلب سودا کردن است

پیش چشم خلقِ ظاهربین نکو کردن نماز

نیست حاجت با وضو دست از علایق شسته را

تا قیامت می توان با این وضو کردن نماز

از عبادت نماز صائب! چشم عارف بر بهشت

کار مردان نیست بهر رنگ و بو کردن نماز

«صائب تبریزی»

در تحقیق و تدبّر در نماز و قرآن به روی همگان باز است و تدبّر
در آن دو بر همه لازم است، و نماز خلاصه و عصاره ی قرآن و باب
ورودی برای گل گشت در گلستان آن که چ کردن از هیچ به سوی
همه چیز است.

نماز پرچم عبادات و سرود وارستگی و آیدگی است، نماز سخن
گفتن با خداست، نماز رهایی از همه الهه ها، پیمان با الله است،
نماز سکوی اعتلا و معراج انسان است، نماز رهایی از وابستگی ها
و منادی وارستگی هاست، نماز پیمان تسلیم و معیار حقّ جویی و
شکوفه ی جوانه های وجود است.

نماز استوانه ی دین، پیمان مکتب و قلّه ی بالندگی انسان است،
نماز بریدن از منیت ها و درس تواضع و خاک طبعی است، نماز
کلاس درس است و کتاب هستی، نماز صف آرائی در کرانه ی هستی
و دیدن نادیدنی هاست، نماز نیاز همیشه ی انسان به شکفتن است،
نماز آرامش روان و سکینه ی ظاهر است، نماز کشش عاشقان حقّ
و محبوب خاشعان و مهر معبود است، نماز وفای عهد رشدیافتگان

و منشور سفیران حقّ و پیام آمرین به معروف و ناهیان از منکر و مصلحین زمین است، نماز قربانی کردن هوس ها و زدودن زشتی ها، نفی انحصار طلبی ها و سد کژروی ها و عامل خویشتن داری ها و راهبر نیکی ها و زیبایی هاست.

نماز آئینه ی حقّ نما و صیقل وجود است، نماز بانگ برپائی و تعظیم ارزش ها و تکریم کرامت انسان است، نماز ترسیمگر طریق فلاح و قطع ی صعود انسان است، نماز مقصد و مقصود است، نماز عطر حیات و زینت هر شهر و دیار و چراغ هر خانه و کاشانه ای است، نماز درس تواضع، رمز اخلاص و راز عبودیت، نماز ستاره ی پرفروز جامعه، مصلح، نماز نویدگر سلامت جسم، بهداشت روان، پاکی درون و اعتدال وجود است، نماز چشمه ی جوشان معرفت، نماز کاملترین پاسخ به عالی ترین نیاز انسان است، نماز نور حقّ و قرّة عین است، نماز پاسدار، ارزش ها و حاکمیت قرآن است، نماز شکستن دیوار آزمندی و گذاردن بی قراریها و رهائی از خودمداریهاست، نماز پالایش وجود و باران رحمت است، نماز همه ی انسان ها را از ضلالت ها و شقاوت ها مصون می دارد، و نماز اساسی ترین عامل و اصلی ترین رکن تربیت در پیش گیری از انحرافات اخلاقی و اختلالات رفتاری و مؤثرترین روش درمانی در اصلاح رفتارهای نامطلوب و ناخوشایند است.

نماز سفینه ی نجات انسان است، و نماز گزار ناجی کژروان و غریقان در گناه و اصلاح گر امور مسلمین است، و نماز گزار همیشه در نماز است و هر لحظه در اندیشه ی حفظ ارزش ها و ایفای رسالت هاست.

پس با همه ی اوصافی که برای نماز ذکر کردیم یعنی در یک کلام، نماز کارخانه ی انسان سازی است. اما میزان نمردهی نماز در همه ابعاد به نماز گزار و شناخت او از نماز و بکارگیری آن بستگی دارد، هر قدر نماز را بهتر بشناسیم کارآئی آن و استفاده صحیح از آن را بهتر بدانیم و آشنا باشیم، و در سطح بالاتر و با کیفیت بهتری

اقامه کنیم، میزان ثمربخشی نماز و بهره برداری ما از آن زیادتر و گسترده تر خواهد شد و ما را در سطح بالاتری از تکامل قرار خواهد داد. مثلاً نماز وسیله ی عروج است، سفینه ی پرواز است، اما میزان اوج گیری و کمال پویی ما به میزان شناخت ما از آن و مهارتی که در استفاده از آن داریم بستگی دارد. یک سفینه ی فضایی در نفس خود قابلیت و توان آن را دارد که ما را به اوج ببرد، اما برای ما که آن را نمی شناسیم و نحوه ی استفاده آن را نمی دانیم پرواز دهنده نیست، دشمنی که آن را به خوبی می شناسد می تواند در آن جا گرفته و پرواز را آغاز و در اعماق فضا نفوذ کند.

نکته ی دیگر این که مشکل دنیای مادی امروز دو چیز است: غفلت و شهوت. راه علاج غفلت نماز است و راه علاج شهوت ازدواج، و هر دو قانون تکوینی بشری است. خداست. نماز و ازدواج هر دو از فحشا و منکر باز دارند.

امت مسلمان و حکومت اسلامی برای مقابله با هجوم فرهنگی بیگانگان و حفظ سلامت اجتماع باید به ترویج نماز پرداخته و فرهنگ نماز را در جامعه به نحو جدی گسترش دهد.